

na vrchnostenskou osobu; neboť pod pojem »zprotivení se« po rozumu §§ 279 a 280 tr. zák., z něhož stížnost patrně v tomto směru vychází, nespadá jen útočné jednání (to ostatně jen potud, pokud nezahrnuje v sobě skutečné násilné vztažení ruky ve smyslu § 81 tr. zák.), nýbrž pod onen pojem spadá již i každá na venek projevená neposlušnost k osobě vrchnostenské (rozh. č. 449 sb. n. s.). V souzeném případě zjišťuje rozsudek v rozhodovacích důvodech, že obžalovaný Walter L. křiče na několik mladíků, mezi nimiž byl i stěžovatel: »Kommt, kommt, es wäre gelacht, dass wir ihn nicht freibringen!« vybízel více lidí ke společné pomoci nebo zprotivení se proti policejnímu strážníku Karlu O-ovi, když O., konaje jako osoba vrchnostenská po rozumu § 68 tr. zák. svou službu, odváděl zatčeného jím Jana D-a, že se mladíci, mezi nimiž byl i stěžovatel, na tuto výzvu, t. j. uposlechnuvše vybídnutí, k vybíziteli připojili tím způsobem, že šli za policejním strážníkem O-em, když zatčeného D-a odváděl, a neuposlechli jeho opětného napomenutí, by se rozešli a nešli za ním, nýbrž upustili od tohoto svého jednání teprve po příchodu Jana N-a, jenž přišel strážníku O-ovi na pomoc. Tato rozsudkem zjištěná činnost stěžovatelova odpovídá plně činnosti, již jest po stránce objektivní třeba ke skutkové podstatě přečinu spoluviny na shluknutí podle § 280 tr. zák.; neboť rozsudek zjišťuje, že stěžovatel uposlechl vybídnutí podle § 279 tr. zák. a připojil se k vybíziteli pro společnou pomoc nebo zprotivení se, předsevzav jednání, jímž se zprotivil řečené vrchnostenské osobě a jímž poskytl zároveň pomoc hlavnímu pachateli. Po stránce subjektivní vyžaduje se ke skutkové podstatě přečinu spoluviny na shluknutí podle § 280 tr. zák., by si byl spoluvinník vědom toho, že se, uposlechnuv vybídnutí podle § 279 tr. zák., připojuje k vybíziteli pro společnou pomoc nebo zprotivení se. Stěžovatel popřel, že si byl vědom těchto okolností; hájil se v ten rozum, že šel sice za policejním strážníkem O-em, když strážník, konaje svou službu, odváděl zatčeného Jana D-a, že to však neučinil následkem řečeného vybídnutí obžalovaného Waltra L-e, že toto vybídnutí ani neslyšel, a že ani neslyšel výzvu strážníka O-a, by mladíci, kteří šli za strážníkem, se rozešli a nešli za ním. Rozsudek však zjišťuje, že toto zodpovídání se stěžovatelovo neodpovídá pravdě, a zjišťuje dále, jak bylo již uvedeno, že stěžovatel uposlechl řečeného vybídnutí obžalovaného Waltra L-e a připojil se k vybíziteli pro společnou pomoc a zprotivení se, předsevzav ono jednání. Tato zjištění rozsudku uzavírají v sobě logicky i zjištění, že si byl stěžovatel vědom, že, uposlechnuv vybídnutí podle § 279 tr. zák., připojil se k vybíziteli pro společnou pomoc nebo zprotivení se.

Čís. 3797.

Zavinění (§ 335 tr. zák.) zřízců plynárny, nepřesvědčili-li se při převzetí plynového zařízení v domě, zda jsou všechny výpusťky uzátkovány pokud se týče neuzátkovali-li otevřené výpusťky a vpustili před-

časně plyn z pouličního vedení do domovního (nař. z 18. července 1906, čís. 176 ř. zák. a § 48 odst. 2 plynového regulativu).

Účelem uzávěrky výpustek u konců trubíc při zkoušce nepropustnosti jest především zabezpečiti potrubí pro provedení této zkoušky, nedává však záruky pro pozdější vpouštění plynu do části vedení; příčinná souvislost.

(Rozh. ze dne 5. března 1930, Zm II 50/29.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného Leopolda G-a do rozsudku zemského trestního soudu v Brně ze dne 26. listopadu 1928, pokud jím byli stěžovatelé uznáni vinnými přečinem proti bezpečnosti života podle § 335 tr. zák. Zmateční stížnosti obžalovaného Floriána K-a vyhověl, zrušil napadený rozsudek v části týkající se tohoto obžalovaného jako zmatečný a věc vrátil soudu první stolice, by ji v rozsahu zrušení znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

K vývodům zmatečných stížností, pokud poukazují na domnělou vinu osvobozených obžalovaných Ferdinanda D-a a Ferdinanda C-a, jest podotknouti, že osvobozující rozsudek je ohledně těchto obžalovaných pravoplatný, takže je tu již formální překážka pro jakékoliv zjišťování jejich domnělého spoluzavinění, jež by ostatně nevyvíňovalo stěžovatele, vzešel-li z jejich činů neb opomenutí trestného rázu plynový výbuch. Je-li v rozsudku zjištěno, že obžalovaný Florián K. jest v městské plynárně orgánem povoláným k přezkoušení prací instalatérských, nanejvýš k provedení zkoušky nepropustnosti, a mluví-li i výrok rozsudku o »převzetí plynového zařízení v domě č. 36 v Zemědělské ulici v B.«, nelze tím podle povahy prací, jež měla plynárna na plynovodu provésti, ve smyslu plynového regulativu, který uvádí v § 8 a 9 všechny tyto práce jako úpravy ve smyslu § 1, rozuměti úřední dohlédací úkony, nýbrž prostě převzetí nedokončených instalatérských prací na zařízení plynovodu od zkoušky nepropustnosti (přezkoušení) až do zavedení plynu ke všem místům spotřeby. Nutno-li při tom orgánům městské plynárny přičísti k vině čin neb opomenutí povinností jim uložených, z něhož ve zjištěné příčinné souvislosti nastal plynový výbuch, odpovídají za ně bez ohledu na případné spoluzavinění jiných, při zařizování plynovodu též zúčastněných osob. Na tuto úvahu stačí poukázati zejména výtky zmateční stížnosti obžalovaného Leopolda G-a, pokud se pod důvodem zmatečnosti podle § 281 čís. 5 tr. ř. dotýkají otázky viny (nevin) obžalovaných Ferdinanda D-a a Ferdinanda C-a, to tím spíše, an rozsudek nalézacího soudu pro vinu tohoto stěžovatele správně vylučuje jako nezávažnou okolnost, zda byla provedena zkouška nepropustnosti, čili nic; tím jest důsledně vyloučen pro jeho vinu jako nezávažný i všeliký význam okolností, jak D. a C. připravili plynovod ke zkoušce nepro-

pustnosti, v čemž byla obžalobou sledována jejich vina. Pro vinu tohoto stěžovatele jest rozhodujícím porušení předpisu § 48 odst. 2 plynového regulativu, jenž nakazuje pro případ, že musí-li býti upotřebeno některé části plynovodu (tedy tu v bytě K-ově), kdežto ostatní jeho části ještě nejsou dokončeny (tu plynovody v ostatních bytech), musí otevřené konce trubic, výpustky a t. d. býti pokaždé nepropustně uzavřeny zátkami, čepičkami nebo jalovými přírubami. Rozsudek nalézacího soudu neuvádí sice předpis minist. nař. z 18. července 1906, čís. 176 ř. zák., ale obsahově dovozuje právě na tomto základě vinu obžalovaného Leopolda G-a, vytýkaje již jako přirozenou povinnost každého, kdo pouští plyn z pouličního vedení do domovního, by se přesvědčil, zda jsou veškeré výpustky uzátkovány a zda nehrozí lidskému životu nebezpečnoství, a zdůrazňuje tuto povinnost u G-a jako u odborníka. Tato povinnost stihá přirozeně toho, kdo plyn do vedení vpouští, bez zřetele k povinnostem, které snad mají jiné osoby, a v jejím zjištění není logického rozporu, jak míní zmateční stížnost.

Poukazem na řečený předpis § 48 odst. 2 plyn. reg., s nímž jest věcně ve shodě odůvodnění napadeného rozsudku, jest vyvrácena výtká zmateční stížnosti G-ovy, spadající pod důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., že není ustanoveno, že se montér, instaluje plynoměr a spojuje hlavní vedení uliční, má přesvědčiti o tom, zda jsou uzavřeny všechny výpustky domovního plynovodu, takže stěžovatel žádný předpis neporušil. Vzhledem k jasnosti a přesnosti tohoto předpisu nebylo by sice ani potřebí uváděti na pravou míru pochybnosti zmateční stížnosti o účelnosti takového předpisu vzhledem k tomu, že je nutno před zavedením plynu provést zkoušku nepropustnosti a před ní podle § 60 odst. 2 plyn. reg. uzavřít všechny výpustky. V souzeném případě jest však taková, pochybnost, i kdyby se mělo za to, že uzavření výpustek před zkouškou nepropustnosti má již sloužiti i k tomu, by se zabezpečil plynovod i při pozdějším vpouštění plynu, vyvrácena dokonce výsledky trestního řízení, an rozsudek zjišťuje, že se hubice ztrácejí na novostavbách i po provedené zkoušce nepropustnosti. Okolnost, ve zmateční stížnosti obšírně zdůrazňovaná, že obžalovaný mohl spolehnouti na předpokládanou zkoušku nepropustnosti, jest vzhledem k tomu, že rozsudek u G-a ze zkoušky nepropustnosti vůbec nevychází, jednak pro důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř. nepřipustným základem, jednak i zcela bezvýznamná, takže všechny vývody formálněprávní k tomu se vztahující (§ 281 čís. 5 tr. ř.) jsou bezdůvodné, to tím více, že ani podle účelu, který mají předpisy § 60 plyn. reg. o zkoušce nepropustnosti, nelze jí přikládati ten význam, že uzavření při ní provedené mělo sloužiti již i k zabezpečení výpustek při pozdějším vpouštění plynu do domovního vedení. Vždyť toto uzavření má sloužiti k tomu, by mohla býti provedena zkouška nepropustnosti, po níž nemusí ihned následovati zavedení plynu, neboť provedená zkouška nepropustnosti platí podle § 61 plyn. reg. až šest měsíců, nebyl-li po tuto dobu plynovod v činnosti. Mohlo-li by uzavření pro ni provedené sloužiti za záruku snad v tom případě, když se ihned po zkoušce nepropustnosti vpouští do ve-

dení plyn, nemůže tomu býti tak již pro snadnou možnost odstranění uzávěrek v těch případech, kdy se obojí práce neprovádí zároveň. Dělbá práce, již se zmateční stížnost dovolává, nesmí ohroziti bezpečnost. Proto má i plynový regulativ pro uzávěr plynovodu částečně používaného ono zvláštní, tomuto účelu odpovídající ustanovení v § 48 odst. 2 o nutnosti, nepoužívané části plynovodu pokaždé uzavřítí. Z plynového regulativu nelze vyčísti, že uzávěrky při zkoušce nepropustnosti, předepsané právě jen pro tento účel, musí tam zůstatí, a nemůže proto obžalovaného Leopolda G-e nikterak vyvinítí, že na uzávěrku tu spoléhal. Bezdůvodně se proto zmateční stížnost G-ova domáhá určitých zjištění a úvah ohledně toho, zda každé bytové vedení mělo míti uzávěrku mimo byt, neboť ani tu se nesměl obžalovaný spokojiti s domněním, že je ve vnitřku bytu vše v pořádku, nýbrž měl se postarati ještě před vpuštěním plynu o odstranění závady, jež mu v kontrole uzávěrky plynu bránila. Pro jeho vinu jest dále bezvýznamné, zda zkušební hubice měla býti namontována bezprostředně před zkouškou nepropustnosti, zda inž. D. řádně postupoval při žádosti o stavbu plynovodu, při ohlášení plynovodu ke zkoušce nepropustnosti, zda plynové vedení bylo omítnuto čili nic (i tato okolnost má vztah k případným poruchám na vedení, nikoli na výpustkách a otevřených koncích trubek), zda obžalovaný stavěl plynoměry podle rozkazů vždy až po zkoušce nepropustnosti, zda se i k H-ému vyslovil, že spoléhá na to, že již je po zkoušce a že proto musí býti vše v pořádku, a zda svědku K-ovi bylo v plynárně vysvětlováno, že se zapojují plynoměry teprve po zkoušce nepropustnosti. Nepřípustným hodnocením výsledků průvodního řízení je úvaha zmateční stížnost o tom, za jakým účelem poslal G. H-ého do jednotlivých bytů. Srovnává-li posléze zmateční stížnost povinnosti monterovy při připojení jednotlivých plynoměrů v domě, kde plyn byl již dříve do vedení vpuštěn, pomíjí nepřipustně právě nejzávažnější skutečnost pro posouzení věci rozhodnou, že v souzeném případě obžalovaný plyn do vedení teprve vpouštěl. Zmateční stížnost obžalovaného Leopolda G-e jest tudíž jednak neprovedena podle zákona, jednak bezdůvodna a musela proto býti zavržena.

Oněmi úvahami jest po většině zjednán již i základ pro odůvodnění, že má býti vyhověno zmateční stížnosti obžalovaného Floriána K-a. Jeho vinu dovozuje rozsudek výhradně z toho, že opomenul jako orgán k tomu povoláný provésti zkoušku nepropustnosti. Je-li, jak bylo vloženo, účelem uzávěrky výpustek a konců trubek při zkoušce nepropustnosti především zbezpečiti potrubí pro provedení této zkoušky, jež však neposkytuje záruky pro případ, z něhož v souzeném případě došlo k výbuchu, totiž pro pozdější vpouštění plynu do části vedení, pro něž platí zvláštní předpis § 48 odst. 2 plyn. reg., pak se právem domáhá zmateční stížnost K-ova toho, by byla zcela určitě a přesně zjištěna příčinná souvislost mezi opomenutím K-ovým, provésti zkoušku nepropustnosti, jež rozsudek u něho jedině bere za základ jeho provinění, a výbuchem s jeho následky. K výbuchu nedošlo proto, že byla chyba ve vedení, již zjistiti jest právě účelem zkoušky nepropustnosti, nýbrž proto, že byla

při částečném vpouštění plynu do vedení otevřena trubice na takovém místě, kde nebylo ještě zařízení pro skutečnou spotřebu a pro užívání plynu. Právě proto, že není vyloučeno, že k výbuchu pro onu příčinu mohlo dojíti, i kdyby byla zkouška nepropustnosti provedena, jest přesně zjistiti příčinnou souvislost mezi opomenutím obžalovaného a výbuchem, jenž nastal z bezprostřední příčiny druhu a způsobu svým účelem zcela odlišného od účelu, který má zkouška nepropustnosti, totiž z opomenutí předpisu a přirozené opatrnosti, jež mají zameziti unikání plynu ve vedení třebaže na nepropustnost vyzkoušeném otevřeným koncem trubice. Rozsudek nalézacího soudu tuto příčinnou spojitost přesně nezjišťuje a neuvažuje o ní právě vzhledem k rozdílnému účelu obojích ustanovení plynového regulativu, jež tu přicházejí v úvahu (§ 48 odst. 2 a § 60), a jest proto zatížen zmatkem podle § 281 čís. 9 a), tr. ř., pro něž třeba jej zrušiti a vrátiti věc v části, týkající se obžalovaného Floriána K-a soudu prvé stolice k novému projednání a rozhodnutí. Při něm bude však nalézacímu soudu položiti za základ rozhodnutí celý skutkový děj, jak bude zjištěn v příčině obžalovaného Floriána K-a, najmě však to, pokud tento obžalovaný zodpovídá za opomenutí povinnosti při rozkazu, jež dal G-ovi, by do jednoho bytu zapojil plynoměr a spojil hlavní vedení s domovním, po případě však zvláště za to, že nejen nic neučinil, když mu obžalovaný G. hlásil, že v jednom bytě nekontroloval vedení, nýbrž snad se dokonce zachoval určitým způsobem (pohrožení prstem), pro subjektivní vinu jeho závažným. Snad byly okolnosti případu takové, že měl K. jako vrchní montér dáti G-ovi bližší příkazy v příčině uzávěrky plynu již při odeslání na práci, snad toho třeba nebylo a nebylo v tom směru K-em zanedbáno nic, čeho vyžadovala přirozená opatrnost; snad bylo povinností K-a jako vrchního montéra, jemuž bylo svěřeno, by zařídil i zapojování plynoměrů na vedení, by něco podnikl na hlášení G-ovo, že jeden byt nekontroloval, a snad právě v tom je jeho trestné opomenutí při vpuštění plynu, pokud se týče při rozkazu k jeho vpuštění, jež mu obžaloba povšechně klade za vinu a jehož příčinnou souvislost s výbuchem právě tak jako u G-a bude lze přímo zjistiti i bez zvláštního zřetele na opomenutí zkoušky nepropustnosti. Zmatečnící stížnost popírá v tomto ohledu jakoukoli povinnost obžalovaného K-a; zjistiti pravdu v tomto směru bude věcí nového rozhodování nalézacího soudu. Ježto bude zapotřebí nového projednání věci v části týkající se tohoto obžalovaného již s hlediska důvodu zmatečnosti podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., netřeba se zabývati dalšími důvody zmatečnosti podle § 281 čís. 4 a 5 tr. ř.

Čís. 3798.

Pobuřování proti státu (§ 14 čís. 1 zák. na ochr. rep.) odmítáním oslavy 28. října v pamětním spise komunistického klubu, adresovaném obecnímu zastupitelstvu pro slavnostní zasedání 28. října 1928.